

1 Kakšni so pogoji za razvezo zakonske zveze?

Razvezo zakonske zveze lahko odobri matični urad ali notar na podlagi predloga zakoncev za sporazumno razvezo zakonske zveze ali sodišče na podlagi tožbe enega od zakoncev za razvezo zakonske zveze. Tožba se vložijo, če se zakonca ne strinjata glede razveze zakonske zveze ali okoliščin, povezanih z njo, ali če matični urad ni pristojen za razvezo zakonske zveze.

2 Kakšni so razlogi za razvezo zakonske zveze?

Matični urad ali notar lahko odobri razvezo zakonske zveze, če zakonca vložita predlog za sporazumno razvezo zakonske zveze in če imata oba stalno prebivališče v Estoniji.

Sodišče lahko odobri razvezo zakonske zveze na podlagi tožbe enega od zakoncev za razvezo zakonske zveze, če so odnosi med zakoncema nepreključno prenehali. Odnosi med zakoncema so prenehali, če zakonca ne živita več skupaj in je zelo verjetno, da ne bosta več živela skupaj. O prenehanju odnosov med zakoncema se domneva, če zakonca najmanj dve leti živita ločeno.

3 Katere so pravne posledice razveze, kar zadeva:

3.1 osebne odnose med zakoncema (na primer priimek);

Razveza zakonske zveze ne vpliva na osebne odnose med zakoncema. Sodišče ali matični urad lahko po razvezi zakonske zveze na podlagi prošnje povrne prejšnji priimek osebe, sicer oseba obdrži priimek, ki ga je prevzela ob sklenitvi zakonske zveze.

3.2 razdelitev premoženja zakoncev;

Ob razvezi zakonske zveze se premoženje zakoncev razdeli v skladu z izbrano premoženjsko ureditvijo. V primeru skupnega premoženja si zakonca na splošno razdelita premoženje v enakih deležih v skladu z določbami o prenehanju skupnega lastništva. Sestava premoženja se določi ob prenehanju premoženjske ureditve. Zakoncema po razvezi zakonske zveze ni treba razdeliti premoženja. Zakonca do razdelitve svojega premoženja skupaj uresničujeta pravice in izpolnjujeta obveznosti v zvezi s skupnim premoženjem. Poleg tega imata pravico do skupne posesti vseh predmetov, ki so del njunega skupnega premoženja. Če preneha premoženjska ureditev, v skladu s katero si delita kakršno koli povečanje premoženja, se ocenijo pridobljena sredstva obeh zakoncev in določi finančni zahtevki, ki izhajajo iz obveznosti delitve pridobljenih sredstev.

Če želita zakonca po razvezi zakonske zveze razdeliti premoženje, se premoženje razdeli v skladu z izbrano ureditvijo skupnega premoženja zakoncev ali pogodbo o skupnem premoženju zakoncev. Če sta zakonca sklenila pogodbo o skupnem premoženju zakoncev, se pogodba ob razvezi zakonske zveze prekine. Ob prekinitvi pogodbe o skupnem premoženju zakoncev zaradi razveze zakonske zveze prenehajo pravice in obveznosti, ki izhajajo iz te pogodbe. Premoženje se razdeli v skladu s pogodbo o skupnem premoženju zakoncev.

3.3 mladoletne otroke zakoncev;

Razveza zakonske zveze ne vpliva na starševsko odgovornost zakoncev in starši obdržijo skupno varstvo in vzgojo otroka.

Na splošno se morajo starši dogovoriti o tem, pri kom bo otrok živel, kdo bo vključen v njegovo vzgojo in v kakšnem obsegu ter kako in kako dolgo je treba plačevati preživnino. Mesečna podpora za enega otroka ne sme biti manjša od polovice minimalne mesečne plače, ki jo določi estonska vlada.

Če starši ne želijo ali ne morejo uresničevati pravice do skupnega varstva in vzgoje otroka, ima vsak izmed staršev pravico pri sodišču zaprositi, da se pravica do varstva in vzgoje otroka delno ali v celoti prenese nanj. Spremembe pravice do varstva in vzgoje otroka ne vplivajo na obveznost staršev glede plačevanja preživnine za mladoletnega otroka.

3.4 obveznost plačevanja preživnine drugemu zakoncu?

Razvezani zakonec ima pravico prejemati preživnino:

do otrokovega tretjega leta starosti, če se razvezani zakonec po razvezi zakonske zveze ni sposoben preživljati zaradi varstva in vzgoje otroka zakoncev; če se razvezani zakonec po razvezi zakonske zveze ni sposoben preživljati zaradi svoje starosti ali zdravstvenega stanja in če potreba po pomoči zaradi starosti ali zdravstvenega stanja obstaja že ob razvezi zakonske zveze. Preživnina zaradi starosti ali zdravstvenega stanja se lahko od drugega razvezanega zakonca zahteva tudi v primerih, ko je potreba po pomoči zaradi starosti ali zdravstvenega stanja že obstajala v času, ko je zakonec izgubil pravico do prejemanja preživnine od drugega zakonca na podlagi drugih razlogov, določenih v zakonu. Preživnina se plačuje tako dolgo, dokler ni mogoče pričakovati, da bo oseba, upravičena do preživnine, začela prejemati dohodke.

Otrokov oče mora otrokovi materi preživnino plačevati osem tednov pred rojstvom otroka in dvanajst tednov po njem.

Sodišče lahko razvezanega zakonca oprosti obveznosti plačevanja preživnine iz razlogov, določenih z zakonom.

Razvezani zakonec, upravičen do prejemanja preživnine, lahko izvajanje zakonske obveznosti plačevanja preživnine zahteva le po vložitvi tožbe.

4 Kaj pravni izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ dejansko pomeni?

Šteje se, da je življenjska skupnost zakoncev prenehala, če zakonca nimata skupnega gospodinjstva ali zakonske skupnosti in je očitno, da je vsaj eden izmed zakoncev ne želi obnoviti ali ustvariti.

5 Kakšni so pogoji za prenehanje življenjske skupnosti?

Zakonca ne živita skupaj.

6 Katere so pravne posledice prenehanja življenjske skupnosti?

Če je življenjska skupnost zakoncev prenehala, lahko zakonec:

od drugega zakonca zahteva katere koli predmete, ki so se uporabljali v korist družine, če zakonec predmete potrebuje v svojem ločenem gospodinjstvu in ima legitimni interes za njihovo nadaljnjo uporabo. Zakonca si vso standardno opremo družinskega gospodinjstva, ki je v njuni skupni lasti, razdelita po načelu pravičnosti. Na splošno lahko oba zakonca vložita zahtevek za pridobitev osebnih predmetov v individualni lasti. Vse premoženje v skupni lasti (tj. zlasti v skupni lasti zakoncev) se razdeli pošteno ob upoštevanju interesov vsakega zakonca in otrok;

od drugega zakonca zahteva, naj skupno družinsko stanovanje ali njegov del preda v njegovo izključno uporabo, če je to potrebno, da se preprečijo večji osebni spori. Čeprav mora to v prvi vrsti temeljiti na prednostnih pravicah lastnika stanovanja, se lahko stanovanje tudi prepusti v uporabo zakoncu, ki ni lastnik, če je po mnenju sodišča to nujno ob upoštevanju sredstev obeh zakoncev in interesov otrok.

Če je življenjska skupnost zakoncev prenehala, mora vsak zakonec plačevati preživnino v obliki rednih denarnih zneskov za kritje stroškov, ki jih ima drugi zakonec v interesu družine.

7 Kaj izraz „razveljavitev zakonske zveze“ dejansko pomeni?

Razveljavitev zakonske zveze pomeni, da se zakonska zveza že od začetka šteje za neveljavno. Zakonska zveza se lahko razveljavi le s sodbo sodišča.

8 Kakšni so pogoji za razveljavitev zakonske zveze?

Razveljavitev zakonske zveze lahko temelji le na razlogih za neveljavnost zakonske zveze, določenih z zakonom o družinskem pravu (*perekonnaseadus*), tj. sodišče lahko zakonsko zvezo razveljavi na podlagi tožbe, če:

je bila ob sklenitvi zakonske zveze kršena zahteva glede najnižje starosti za zakonsko zvezo ali poslovne sposobnosti;

je bila ob sklenitvi zakonske zveze kršena prepoved sklenitve zakonske zveze, določena z zakonom;

so bile ob sklenitvi zakonske zveze kršene formalne zahteve, določene z zakonom;

je imel ob sklenitvi zakonske zveze vsaj eden izmed zakoncevčasne duševne težave ali iz katerega koli drugega razloga ni bil sposoben uveljavljati svoje volje;

je bila zakonska zveza sklenjena z goljufijo ali pod prisilo, vključno s prikrivanjem zdravstvenega stanja ali drugih osebnih podatkov o zakoncu, če so ti podatki pomembni za veljavnost zakonske zveze;

namen zakonca ali obeh zakoncev ni bil izpolnjevati obveznosti, ki izhajajo iz statusa zakonske zveze, ampak je bila zakonska zveza sklenjena za druge namene, zlasti za pridobitev dovoljenja za bivanje v Estoniji (navidezna zakonska zveza);

sta zakonca istega spola zaradi spremembe spola, izvršene v času zakonske zveze.

Poleg tega se zakonska zveza šteje za neveljavno, če:

je bila sklenjena med osebama istega spola;

je sklenitev zakonske zveze potrdila oseba, ki nima pristojnosti matičarja, ali

vsaj ena stranka ni izrazila želje po sklenitvi zakonske zveze.

9 Katere so pravne posledice razveljavitve zakonske zveze?

Po razveljavitvi zakonske zveze se zakonska zveza šteje za neveljavno že od začetka, razen če je bila zakonska zveza razveljavljena, ker je bila sklenjena med istospolnima osebama; v slednjem primeru se šteje, da je zakonska zveza razveljavljena z dnem začetka veljavnosti sodne odločbe. Osebe, katerih zakonska zveza je bila razveljavljena, nimajo več pravic in obveznosti druga do druge, ki izhajajo iz zakonske zveze (vključno s pravicami in obveznostmi, ki izhajajo iz pogodbe o skupnem premoženju zakoncev, ki se prav tako šteje za neveljavno).

Če je zakonska zveza razveljavljena, ker je eden izmed zakoncev drugemu prikril, da je že sklenil zakonsko zvezo, ali je drugega prisilil v zakonsko zvezo z goljufijo ali prisilo, lahko sodišče tej osebi odredi plačilo podpore osebi, s katero je bila v neveljavni zakonski zvezi, na podlagi pravil o plačevanju preživnine zakoncu. Sodišče lahko na zahtevo stranke, ki je bila nezakonito zveljavljena v zakonsko zvezo, za ureditev premoženja strank uporabi določbe o premoženju zakoncev (tj. skupno premoženje zakoncev).

Otroci iz razveljavljene zakonske zveze imajo enake pravice in obveznosti kot otroci iz zakonske zveze.

10 Ali obstajajo alternativni zunajsodni načini reševanja sporov v zvezi z razvezo zakonske zveze, pri katerih ni treba začeti postopka pri sodišču?

Razvezo zakonske zveze lahko odobri matični urad ali notar na podlagi sporazuma zakoncev. Pravne posledice razveze zakonske zveze (npr. delitev premoženja zakoncev) se lahko določijo v sporazumu med zadevnima zakoncema.

V primeru kakršnih koli sporov med zakoncema glede okoliščin razveze zakonske zveze ni zunajsodnih sredstev za reševanje takih sporov.

11 Kje je treba vložiti zahtevek (tožbo) za razvezo/prenehanje življenjske skupnosti/razveljavitev zakonske zveze? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente moram priložiti zahtevku?

Zahtevek za razvezo zakonske zveze se lahko vloži:

pri matičnem uradu v kraju stalnega prebivališča enega izmed zakoncev (če je stalno prebivališče obeh zakoncev v Estoniji);

pri notarju;

pri sodišču prve stopnje, ki je pristojno na območju stalnega prebivališča toženca (okrajno sodišče).

Zahtevek za razveljavitev zakonske zveze je treba vložiti pri sodišču prve stopnje (okrajno sodišče) v kraju stalnega prebivališča toženca.

Matičar odobri razvezo zakonske zveze na podlagi predloga zakoncev za sporazumno razvezo zakonske zveze. Zakonca morata v predlogu potrditi, da nista v sporu glede otrok, delitve skupnega premoženja ali preživljanja. Predlogu za razvezo zakonske zveze je treba priložiti potrdilo o sklenitvi zakonske zveze.

Če zakonec iz upravičenih razlogov ne more osebno priti na matični urad za vložitev skupnega predloga, lahko vloži ločeni predlog, ki ga je overil notar.

Listine v tujem jeziku je treba pri matičnem uradu predložiti skupaj s prevodom, ki ga je overil notar, konzularni uradnik ali sodni tolmač. Vsako potrdilo o zakonski zvezi, izdano v tuji državi, mora biti legalizirano ali opremljeno z žigom *apostille*, razen če je v mednarodnem sporazumu določeno drugače.

Notar odobri razvezo zakonske zveze na podlagi predloga zakoncev za sporazumno razvezo zakonske zveze. Predlogu za razvezo zakonske zveze je treba priložiti potrdilo o sklenitvi zakonske zveze. Če zakonec iz upravičenih razlogov ne more osebno priti na matični urad za vložitev skupnega predloga, lahko vloži ločeni predlog, ki ga je overil notar. Listine v tujem jeziku je treba pri matičnem uradu predložiti skupaj s prevodom, ki ga je overil notar, konzularni uradnik ali sodni tolmač. Vsako potrdilo o zakonski zvezi, izdano v tuji državi, mora biti legalizirano ali opremljeno z žigom *apostille*, razen če je v mednarodnem sporazumu določeno drugače.

V zakonskem sporu, o katerem mora odločiti estonsko sodišče, se tožba vloži pri sodišču, ki je pristojno na območju skupnega stalnega prebivališča zakoncev, ali če tega ni, pri sodišču, ki je pristojno na območju stalnega prebivališča toženca. Če stalno prebivališče toženca ni v Estoniji, se tožba vloži pri sodišču, ki je pristojno na območju stalnega prebivališča skupnega mladoletnega otroka strank, ali če nimata skupnega mladoletnega otroka, pri sodišču, ki je pristojno na območju stalnega prebivališča tožnika. Pri vložitvi tožbe za razvezo zakonske zveze, prenehanje življenjske skupnosti ali razveljavitev zakonske zveze pri sodišču mora biti tožbeni zahtevek v skladu z vsemi formalnimi zahtevami, določenimi v zakonu o pravnem postopku (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*) za civilno tožbo. Tožbeni zahtevek in vse listinske dokaze je treba sodišču predložiti v pisni ali elektronski obliki v estonskem jeziku in v formatu A4.

Tožbeni zahtevek mora vsebovati ime sodišča ter osebne podatke o vlagatelju in tožencu (zakoncih) ter njihovih skupnih mladoletnih otrocih. Prav tako mora biti v zahtevku navedeno, kdo bo preživljal in vzgajal otroke in s kom bodo otroci živeli; tožbeni zahtevek mora vsebovati tudi predlog glede prihodnje ureditve starševskih pravic in vzgoje otrok. Poleg tega mora vsebovati tudi dejstva, na katerih temelji tožba; tožnik mora prav tako navesti in predložiti vse dokaze, ki jih ima na voljo.

Poleg tega je treba v primeru delitve skupnega premoženja v tožbenem zahtevku navesti sestavo in kraj premoženja, določiti vrednost tožnikovih osebnih stvari in predlagati delitev skupnega premoženja. Če sta zakonca sklenila pogodbo o skupnem premoženju zakoncev, jo je treba priložiti tožbenemu zahtevku.

Tožbeni zahtevek mora podpisati tožnik ali njegov zastopnik. Če to stori zastopnik, je treba priložiti tudi listino o pooblastitvi ali drugo listino, ki potrjuje pooblastila zastopnika.

12 Ali lahko dobim pravno pomoč za kritje stroškov postopka?

Če oseba, ki zaprosi za pravno pomoč, zaradi svojega finančnega položaja ne more plačati procesnih stroškov ali jih lahko plača samo delno ali v obrokih in če obstaja zadosten razlog za mnenje, da bo predlagana udeležba v postopku uspešna, jo lahko sodišče v celoti ali delno oprosti obveznosti plačila procesnih stroškov in določi, da te stroške krije država.

13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo v zvezi z razvezo/prenehanjem življenjske skupnosti/razveljavitvijo zakonske zveze?

Zoper odločbo o razvezi zakonske zveze, prenehanju življenjske skupnosti ali razveljavitvi zakonske zveze se je mogoče pritožiti v skladu s splošnimi določbami o pritožbenem postopku, če pritožnik ugotovi, da odločba sodišča prve stopnje temelji na napačni uporabi prava (npr. sodišče prve stopnje je nepravilno uporabilo določbo materialnega ali procesnega prava).

14 Kaj je treba storiti, da bo odločba o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici, priznana v tej državi članici?

V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003 se odločba o razvezi zakonske zveze, izdana v eni državi članici, samodejno prizna v drugi državi članici Evropske unije (razen na Danskem), ne da bi bil za to potreben kakršen koli poseben postopek.

15 Pri katerem sodišču je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?

Za izpodbijanje priznanja odločbe o razvezi zakonske zveze, prenehanju življenjske skupnosti ali razveljavitvi zakonske zveze se je treba obrniti na pritožbeno sodišče države članice, kot je navedeno na seznamu iz Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003.

V Estoniji to funkcijo opravlja okrožno sodišče.

Postopek in rok za pritožbo zoper odločbo sodišča se določita v sodni odločbi.

16 Katero pravo se uporablja v postopkih razveze zakonske zveze med zakoncema, ki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

Za razvezo zakonske zveze se uporablja zakonodaja države, kjer imata zakonca skupno prebivališče. Če zakonca prebivata v različnih državah, vendar imata isto državljanstvo, so splošne pravne posledice zakonske zveze opredeljene z zakonodajo države, katere državljana sta zakonca. Če zakonca prebivata v različnih državah in imata različno državljanstvo, so splošne pravne posledice zakonske zveze določene na podlagi zakonodaje države njunega zadnjega skupnega prebivališča, če eden izmed zakoncev še vedno prebiva v tej državi. Če na podlagi zgoraj navedenega ni mogoče določiti prava, ki se uporablja za splošne pravne posledice zakonske zveze, se uporablja pravo države, s katero sta zakonca kako drugače najtesneje povezana.

Če po zgoraj navedenem pravu razveza zakonske zaveze ni dopustna ali je dopustna le pod izjemno strogimi pogoji, se namesto tega prava uporablja estonsko pravo, če eden izmed zakoncev prebiva v Estoniji ali ima estonsko državljanstvo ali če je prebival v Estoniji ali imel estonsko državljanstvo ob sklenitvi zakonske zveze.

Zadnja posodobitev: 21/10/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.